

Հրատարակութիւններով: Այդ հատուածները գտնւել է Ս. Էմիլիանի ձեռագիրների մէջ Մայր Աթոռ Սուրբ Եփրատի շինարարական Գործարար Յէր Մկրտչեանի, ինչպէս խորհրդակցութիւն կը յառաջացնէ ի մեզ այս լուրը: Նախ. թէ որչափ այսպիսի տոնիք գտնենք ունի իւր անկիւններուն մէջ ձեռագիրներու այնպիսի ճոխ հաւաքածոյը մը, որ պիտի իշխանենք. եւ երկրորդ. թէ եւստուգուի նոյնութիւնը, մը պիտի մնան անոնց խօսքն ու գրածները, թէ Ազատականագիտութիւն «յոյն» է, «յունացի» է, «յունարէն» է, գրած է, եւայլն եւ այլն:

22. «Սէր-է Բէր-է», երբայցեքէն բնագիրը՝ կ'ընէ «Արարատ» (Յունիս), որ 2000 տարից ի վեր կ'ընէ եր Զամարուս, մասամբ գտնուել է. գտնուել է Սինայի վայր տարրական աւետարանի ձեռագրի գտնու անգլո-հի. օր. Լեռնի Անգլիկէն «Academy» ամսագրի մէջ Հրատարակուած տեղեկութիւնից երեւում է, որ այս հատուածը աւետարան չարայարեւ բնագիրն է Սիրայի, որ ցարդ անկայտ էր:

ՕՍԿԱՆԱՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ՎՐԻՊԼԱՅ ՄԸ

Նախորդ թիւին մէջ զետեղած միւր քննադատութեան մէջ անսխալ վերադառնալով մը սպորած է, զոր կ'ընենք ինքնաբերաբար ուղղել: Էջ 216 ծանօթութեան 10-ին բառը պէտք է կարդալ *aspeis* ինչպէս օրինակ ինքին (— *ծնթ*) կը զօրցնէ: Նոյնպէս 10-200 բառը պէտք է կարդալ *10000*

Հ. Գ. ՄԵՆ.

ՔԱՂԱՎԱՐՈՒ ՏԵՍՈՒԹԱՆԻ

Վիեննա, 25 Յունիս, 1896:

«Բարեկէ», ամիս կրնանք անուանել այս տարւան Յուլիսը: Խրակականութիւն եւ լրագրական պոռոտախօսութիւններ գերադ մընելու չափ, փոխանակեցին:

Գաղթիս: Մ'ազատակար պիտի պաշտպանուէր միայն. խեղճ հովանները կարծեցին թէ իրօք «Գին» գաղղիական խնամարկու հովանաւորութիւնը պիտի վայելեն, ըայց երբ տեսան թէ այլանշան յաշնորդներու անապարհեղութեան (զոր շատ մը փորքիկ ազգեր ալ քարծրածայն կը նախատեն) եւ շահախնդրութիւնը չեն կրնար իրենց երեւակայած հովանաւորութիւնը գտնել, կապարճները դարձուցին:

Գաղղիական պաշտօնարանները խոռվեցան, եւ միայն (anexion) գաղղիարն ունեցան, ըայց դեռ կ'ենեայ շատ մը միլիոնները զոր պիտի տան, մինչեւ որ հասնին իրենց նպատակին:

Խոռալիս: Դի Ռուդինի իւր հանդարտ քաղաքականութեան հետեւելով շմոցաւ պարզեղեն քննադատելով՝ միայն երեւակահանգութեան քանի մը թերի կողմերը. թէպէտ Գրիսպեան կողմահանգութենէ շատ հակառակութիւն գտաւ, ըայց զգօնամիտ քաղաքագէտը՝ միայն դրուատիք կը գտնեն այս անձին վարմանց ու գործոցը: Տէրութեան արկիւն պարապ, բախտախնդիր արշաւանքի մը մէջ զօրքերը պարտուած, հասարակաց մտքերը զրգոտած, — այսպիսի հանգամանաց մէջ տէրութեան դեկը ձեռք առնուլ եւ քաւական յաշնորդութեան վարել, մեծ քաջութիւն կը համարուի. թէպէտ քննորդութիւնները լոնցրներու համար առ երեւոյթ չհրաժարեցաւ ուղղիւնեան դարձը, ըայց շուտով անցաւ դարձեալ վարչութեան գլուխը: — Բարաւտիքի պաշտ հրատարակուեցաւ գինուորական ատենէն, վասն զի իրական յանցանք մը չգործցն զօրավարը, քանի որ «անխորհրդը քայլ», առնելու ստիպող մը կար թէպէտ ջանացին ծածուկ պահել, ըայց յայտնուեցաւ թէ «Սինեօր», Գրիսպեան էր, որ՝ Վատիկանի հետ խուլ պայքար մղելու ատեն, չմտածեց որ քիչ մը չափազանց մեծ համարով ունի իւր զօրաց վրայ: Բարաւտիքի թերեւս Սեպտեմբերին, վերստին պիտի երթայ Մասառաւ, վասն զի մեկ անգամ յաղթութիւն իրական ապացոյց չէ անձի մը անատակութեան եւ ռազմագիտական անփորձութեան:

Առաքիս-Հոնգարիս: Հազարամեակի աղմկներուն մէջ անշուշտ առանց անաղորտութեան շանցաւ այն դէպքը, թէ Գոլուխովսկի պաշտօնեայն այցելութիւն տուաւ դարձեալ Հունգարիէ իշխանին: — Վիեննա մեծ պատրաստութիւն կը տեսնէ Ռուսիոյ կայսեր ու կայսրուհեան ընդունելութեան: Այգոստոսի 26—30 որոշուած է, եւ այս միջոցին Փրանց Եղգէֆ կայսրը պիտի գայ Իշլէ, եւ հաղղիականութիւններն ետքը պիտի այց ելլէ այլեւայլ ուրիշ արքունեաց:

Անգղիա: Սեփաքըրի գոհ չէ իւր քաղաքականութենէ. կրնար ամենայն ապահովութեամբ “անվտարութեան ըուէ”, նկատել իւր մէկ օրինագծին շնորհունակը. քայք Ժանթի է, դիւանագէտը վարժած են,, չազուիւիւ, այսպիսի փոքր պարտութիւններէ. դահլիճներու մէջ այս ամիսները շատ կարեւորութիւն չի տրուիր խնդիրներու, վասն զի ակամայ կը կենան տաք սենեակներու մէջ երեսփոխանները. միայն թէ աշնան շատ մը անյաջողութիւններ կը սպասեն Սեփաքըրի, որոնցմէ կրնայ ազատ մնալ ծերունին, եթէ հրաժեշտ տայ իւր աթոռին. այս է անկողմակալ թերթերու կարծիքը:

Ռուսաստան: Թագադրութեան հանդէպ մեծ տէրութեան մը վայել փառօք կատարուեցաւ, կը մնայ հիմայ “փոխադարձ այցելութիւններն, զոր կայսերական ամիւր պիտի տայ այլեւայլ տէրութեանց: Վերջնականապէս որոշուած չէ տակաւին ծրագիրը, քայք այս պատիւը կ'երեւայ թէ պիտի վայելէ նախ Աւստրիա: Սեպտեմբերին մէջերը Ռուսիոյ կայսրն ու կայսրուհին պիտի երթան Գաղղիա:

Բալիանեան թերաղդիւն: Աւստրիական ելեւմտից պաշտօնեայ 100 միլիոն փոխառութիւն խնդրելու ատեն այս նշանաւոր խօսքն ըսած էր, ասկէ իբր 2 ամիս յտաւջ. “1897ին տէրութիւնը մեծ գումարներու պիտի կարօտի”, Մարգարէութիւն էր այս, թէ դիւանագիտական ննարք, չի գիտցուիր: Բայց առաջինն հաւանական կ'երեւայ, քանի որ Մոնտէնէգրոյ եւ Սերբիա իրարու միանալու փորձ կ'ընեն, միւս կողմանէ Յունաստան եւ Ռումանիա հաշտութեան իրարու հետ այս օրերս: Բուլգարական շարժումները ծանօթ են. Բոսնիա-Հերցեգովինա կը զօրացուի. այս ամէն նշանները “մօտ ապագայի”, վրայ առանց մեծ եւ թերեւս հիմնական ազդեցութեան չմնան, եւ պիտի չմնան:

Ասիա. — Չին շատ խօսիւ կու տայ այս օրերս իւր վրայ՝ փոխարքայ Լի-ձունգ-Չանգի այցելութեանց առթիւ:

Ճապոն. Ժանը արկածներու հանդիպեցաւ, 30.000 զոյ տարով երկրաշարժի եւ ծովու ալեաց: Կատղած ժողովուրդը ընտլեան այս վրէժը լուծելու գտն, 60 շինական զիւր այրելով եւ սրակոտոր շնչելով:

ՐՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՌԵՍՊԱԲԼԻԿԱՆ

Լեզոնաբնակչութիւն — Արդի լեզուագիտութիւնը.

225: — Չախական ուսումնասիրութիւն Մարաշի բարբառին: 229:

Ռիզնիւրիւն — Կաւկասեան լեռնացի մէջ. 232:

Սեփաքըրի — Ա. Պատմական տեղեկութիւնք Սանդի վրայ. 234:

ՄԱՏԵՆԱԲԱՆԱԿՆ — Արգարու զրոյցը Մոմփս Խոթնացու պատմութեան մէջ. 238: — Յուլիան հայերէն ծեղագրաց Սանասարեան վարժարանի կ'արդին. 241:

ԳՐԱԿՆ — Ազգային հրատարակութիւնք 1894 եւ 1895 տարիներու. 246:

ԱՅԼԵՆԵՆԵՐ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. 1. Հայկական հին յիշատակաբաններ: — 2. Ս. Աթանասայ գործոց հին հայ թարգմանութիւնք: — 3. Լեւոնդի Հայոց քանի մը հին տապանաքարերը: — 4. Բարադամու եւ Յովսէփայ զրոյցին հայ թարգմանութիւնք: — 5. Հայկականք: — 6. Հայերէն հին նշանագիրք. 249:

Ա.Զ.ԱՅԻՆ ԹԵՐԹԵՐԸ ԺԱՂՆԵՓՈՒՆԸ. 1. Բարեգործութեան մը հաշիւը: — 2. Կոմսական յօգուածներ գրողներ: — 3. Ընթերցանի մատենադարանը: — 4. Հայ ուսանողները: — 5. Զմիւռնիայի ուսումնասէր ընկերութիւնք: — 6. Ա. Նորիցեանի նոր երկասիրութիւնք: — 7. Լուսնայ պարբերագրին երկրորդ հատորը: — 8. Հայերէն(ի) հին աւետարանք: — 9. “Հայրենիք” օրաթերթը: — 10. Ուսումն, կրթութիւնք: — 11. Նասիի հայ վարժութիւնք: — 12. Ուսումնական եւ կրթութեան հոգեւորականութիւնք: — 13. Նալաստից արկը: — 14. Երան-Նամէի հայերէն թարգմանութիւնք: — 15. Հայերէն հին տապազրութիւնք: — 16. Գաւառական քանդակ: — 17. Գաղղիերէն բարագրի մ'առթիւ: — 18. Սէֆերեան 8. Սիմոն Սրբազանին հարստութիւնք: — 19. Պարսից գահաժառանգը: — 20. Գարակէզեան կտակ: — 21. Ապաթանգիւրսի եւ Նիլիէի աղբիւրները: — 22. “Սիրայի գիւղեր”, 250:

ԲԱՆԴԱԿԱՆ ԵՆՈՒԹԻՒՆ 255:

ՀՐԱՏԱՐԱՐԻՆԻՅ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՅՈՒՆ ՆՍՐԱԳԻՐ

Կ. ՌԱՓԱԵԼ Կ. ՊԱՐՈՆՅ

Վ. ԵՆԵՆԱ, ՄԻԻԹԵՐԻՆԵՆ, ՏԳՐԱՆԵՆ.